

เสียงธรรมจากห้อง “เมตตาทิรมย์กรรมฐาน”

วันอาทิตย์ที่ 16 กรกฎาคม 2566

เรื่อง ชั่งกรรม

โดย อาจารย์ คณานันท์ ทวีโภค

กำหนดความรู้สึกตัวทั่วพร้อม ผ่อนคลายกล้ามเนื้อทุกส่วนทั่วร่างกาย เพื่อตัดร่างกายชั้นห้า ตัดสภาวะความเชื่อมโยง ความสนใจในอาการทางกาย ตัดความห่วง ความสนใจในร่างกายของเรา และบุคคลอื่นทั้งหมด ผ่อนคลายทั่วร่างกาย ยิ่งผ่อนคลาย ปล่อยวางร่างกายมากเท่าไร เราจะสังเกตเห็นสภาวะจิต มีความเบาขึ้น สบายขึ้น จับเคล็ดลับของการปฏิบัติให้ชัดเจน มั่นคงในใจ ยิ่งวาง ยิ่งเบา ให้การผ่อนคลายร่างกาย เป็นการตัดชั้นห้าไปพร้อมกัน จนเป็นอาการความรู้สึกสื่อสารไปยังร่างกายและจิตของเรา ว่านี่คือเราตัดร่างกาย

การตัดร่างกายนั้น หรือการตัดชั้นห้า นั้น ประโยชน์เพื่อแยก รูป แยกนาม แยกกาย แยกจิต แยกกายทิพย์ออกจากกายเนื้อ หรือชั้นห้า นั้น ยิ่งเราแยกกาย แยกจิต ออกมาได้มากเท่าไร จิตยิ่งมีกำลัง เพราะความห่วง ความอาลัย ความเกะ ความยึดในร่างกาย จึงทำให้จิตของเรา ไม่สามารถแปลงอนุภาค ศักยภาพ จิตตานุภาพของจิต รวมไปถึงอภิญญาจิตออกมาได้ จิตเป็นอิสระหลุดพ้นจากความห่วง ความเกะในร่างกายหนึ่ง จิตพ้นจากนิเวศห้าประการ คือความคิด ความกังวล ความฟุ้งซ่าน ความง่วงเหงาหาวนอน เป็นอาทิ ความไต่ร่ตริก นึกถึงแต่สิ่งที่เป็น รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส กามคุณห้า อารมณ์ใจต่างๆ เหล่านี้ทำให้จิตของเราเศร้าหมอง ทำให้จิตของเราหนัก ทำให้จิตของเราฟุ้งซ่าน ไม่อาจรวมตัวเป็นเอกัตถกรรมณ์ ไม่อาจรวมตัว ตั้งมั่นอยู่ในอุเบกขารมณ์ได้

กำหนดรู้พิจารณาและปล่อยวางร่างกาย ปล่อยวางเรื่องราวความกังวลทั้งหลายในจิตใจ จนเข้าถึงสภาวะความสบาย ความเบาของทั้งกายและจิต ยิ่งตัดร่างกาย ยิ่งรู้สึกว่าการนั้นเบา ยิ่งตัดร่างกาย ยิ่งรู้สึกว่าการนั้นเบา มีความสบาย จดจ่ออยู่กับสภาวะความเบา ความสบายของจิต เมื่อจิตมันมีความเบา มีความสบาย พอเรามาจับ ลมหายใจปึบ ลมหายใจมันกลายเป็นลมหายใจละเอียด จากลมหายใจละเอียด ลมหายใจที่เป็นประกายพริ้ว นุ่มนวล จินตภาพ จิตตนาการว่าลมหายใจนั้น เหมือนกับแพรวไหมระยิบระยับ กลิ่นลมหายใจให้เป็นปรารถ เป็นพลังชีวิต ติดตามดูรู้ลมหายใจตลอดสายตลอดทั้งกองลม กำหนดดูกำหนด รู้ในอารมณ์สบายของจิต ลมหายใจเบา ลมหายใจละเอียด อารมณ์ใจเรายังเป็นสุข น้อมให้จิตของเราแยมย้มผ่องใส ลมสบาย จิตสบาย ใจสงบ จดจ่ออยู่กับลมหายใจสงบ ความเบา ความสบายของจิต ให้จิตได้พักอยู่กับความสงบ น้อมพิจารณาธรรมว่าความสุขเสมอด้วย ความสงบนั้นไม่มี เราเสวยอารมณ์แห่งความสุข ในฌานสมาบัติแห่งอานาปานสติ อันเป็นวิหการธรรม อานาปานสติขณะนี้ จิตเราเข้ามาพักอยู่กับความสบาย ความสงบ อุปมาเหมือนบุคคลผู้เดินทางไกล พบเจอเรื่องราวต่างๆ แดดร้อน ตากแดด ตากฝน มีความลำบาก มีความร้อน มาพบเจอศาลา ที่ร่มเงามีต้นไม้ร่มเย็น เราก็มานั่งพักในศาลา มีลมพัดสบาย รู้สึกสบายอกสบายใจฉันใด จิตเราก็เช่นกัน เข้ามาพักจิตในวิหการธรรม อานาปานสติในลมสบาย อารมณ์สบาย เป็นที่พักจิตเรากับความสุข ความเบา ความสงบเย็น ให้จิตเพราะเราชินกับความสงบ ร่มเย็น ทรงอารมณ์ไว้ ใจสบาย สงบ ผ่องใส เป็นสุข

กำหนดรู้ในความเบา ความสบาย เมื่อจิตสงบร่มเย็นแล้ว อารมณ์จิตเราผ่องใสเบิกบานแล้ว จิตควรแก่การให้นำกำลังแห่งความสงบ ความสบาย ความสุขของจิต มาน้อมคิดพิจารณาในธรรม เป็นการเคลื่อนจิตเข้าสู่วิปัสสนาญาณ อันที่จริงการกำหนดจิต โดยใช้กำหนดฌานในอานาปานสติ และพิจารณาธรรมเลย ส่วนใหญ่แล้ว จะใช้มากที่สุดในการปฏิบัติ แล้วก็วิสัยสำหรับผู้ปฏิบัติในสุขวิปัสสโก คือไม่มีญาณเครื่องรู้ ไม่มีความเป็นทิพย์ของจิตไม่มีฤทธิ์อภิญญา ไม่มีองค์แห่งปฏิสัมภิทาญาณ อันที่จริงการที่พระโยคาวจรผู้ปฏิบัติธรรม มีจิตเข้าถึงความสงบ สงัดในสมณะ ในอานาปานสตินับตั้งแต่ปฐมฌานขึ้นไป ใช้ความจดจ่อ พิจารณาธรรม พิจารณาในมรรคผล

พิจารณาในการตัดสังโยชน์ 10 พิจารณาในการถอดถอนความยึดมั่น ถือมั่นในร่างกาย พิจารณาละวาง ความยึดมั่นในชาติภพต่างๆ ก็สามารถที่จะเข้าถึงซึ่งพระนิพพานได้

แต่ในกำลังที่เราฝึกกันในเมตตาสมาธิ อันที่จริงเราเข้าใจก่อน กำลังผานยิ่งสูงเท่าไร ยิ่งมีกำลังในการตัดกิเลสมาก เหตุนี้เราจึงฝึกผานสมาบัติ ฝึกทั้งในส่วนของผาน 4 ในอานาปานสติ ฝึกให้ถึงผาน 4 ในอานาปานสติ ฝึกในกสิณ จะได้กองใดกองหนึ่ง หรือกสิณธาตุทั้ง 4 หรือครบทั้ง 10 กอง อันที่จริงถ้าได้กองใดกองหนึ่ง ไล่ต่อไปนิดเดียว ขยับอีกนิด ก็สามารถทำครบจบกสิณทั้ง 10 กอง ได้ไม่ยาก

การที่เราได้กสิณ ผลพลอยได้ คือเราได้ทิพยจักขุญาณ ได้ความเป็นทิพย์ ตั้งแต่วิชา 3 ไล่ขึ้นไปจนกระทั่งถึงอภิญญา 6 ถ้าเราได้อภิญญา 6 ได้กำลังของมโนมยิทธิ การที่เราไปเรียนรู้ในเรื่องของชาติภพต่างๆ กลับไปดูอดีตชาติ กลับไปดูอนาคต ดูบุพเพนิวาสานุสติญาณ การไปเกิดจุดของสัตว์ รวมถึงของตัวเองเอง ตรงนี้ก็ทำให้เราพิจารณา เกิดความเบื่อหน่ายในการเวียนว่ายตายเกิด มากกว่าคนที่เขาไม่เคยพบ ไม่เคยเห็น ไม่เคยไปดูไม่เคยรู้ แต่การรู้เห็นทั้งหลายเหล่านั้น ญาณเครื่องรู้ จงจำไว้ว่าเป็นไปเพื่อการละวาง รู้เพื่อละ รู้เพื่อวาง

พิจารณาเสมอว่า คุณธรรมที่เราได้ ไม่ใช่เป็นเพื่อการพอกกิเลสให้หนา เพิ่มมานะตน แต่เป็นไปเพื่อให้เกิดปัญญาในการละวาง ยิ่งเราจะวางได้มากเท่าไร ชาติภพยิ่งสั้นลง ยิ่งใกล้พระนิพพานมากขึ้น การปฏิบัติธรรมมันมีความแตกต่างจากทางโลก ทางโลกนั้น ท่านนิยมยกย่องในการสะสมทรัพย์ สะสมทรัพย์ได้มาก ยิ่งมั่งมีมาก ยิ่งเป็นที่ชื่นชม ยิ่งเป็นที่สรรเสริญของผู้คน หรือหากแม้เกินเลยไปจนกระทั่งกลายเป็นความริษยา สำหรับคนที่มีกุศลเข้าก็ตาม เป็นชาวราศีไม่มีไม่งาม แต่สำหรับผู้ที่ปฏิบัติธรรม ยิ่งวางได้มาก ยิ่งปรากฏเกิดอริยทรัพย์ ยิ่งวางได้มากเท่าไร ชาติภพยิ่งหดสั้นลง

วันนี้ให้เราพิจารณาจิตใจของเราเอง กำหนดจากลมหายใจสบาย จากอารมณ์วิปัสสนาญาณ ที่เราเริ่มพิจารณาจนเกิดปัญญา เกิดความสงบ เกิดธรรมะหล่อเลี้ยงในจิต เราก็เดินจิตต่อมาเป็นสมถะ กำหนดน้อมนึกกลางใจของเรา ให้เป็นดวงแก้วใส ใจกลางดวงแก้วมีองค์พระ มีภาพสมเด็จพระปฐมยุคล่างกลางดวงแก้ว ดวงแก้วค่อยๆ สว่างเป็นเพชรระยิบระยับ เจียรระโนละเอียดย องค์พระภายในก็เป็นเพชร แสงสว่างรัศมีแผ่ลอร่างกายชั้นห่ากายเป็นเนื้อ จนเป็นลำแสงลูกใหญ่ปกคลุม ครอบคลุมกายเนื้อของเราจนหมด โดยมีกำลังรัศมีจากดวงจิตที่เป็นเพชรประกายพริกกั้น ทรงอารมณ์จิตพร้อมกับภาพพระ ในสภาวะแห่งกสิณจิตเต็มกำลัง เป็นปฏิภาคนิมิต เป็นเพชรประกายพริกระยิบระยับ มีเส้นแสง แผ่สว่างออก มีความเป็นทิพย์ คือความพร่างพรายรายรอบอยู่ ทรงอารมณ์ไว้ความเป็นเพชร ความเป็นประกายพริกกยิ่งสว่าง ใจเรายังยิ้ม เอิบอím กายยังยิ้มอím ใจความรู้สึกว่ากลางจิตของเรา มีพลังงานประจวบสมเป็นพลังงาน มากมายมหาศาลอยู่ในจิตของเรา สว่าง ผ่องใส อัดแน่นอยู่

กำหนดรู้พิจารณาพร้อมกับทรงอารมณ์ไว้เสมอ ยิ่งเราทรงอารมณ์ความผ่องใสในจิตกสิณ จิตปรากฏสภาวะเป็นเพชรประกายพริก คือปฏิภาคนิมิต สว่างตั้งมั่นยาวนานมากเท่าไร จิตยิ่งสะสมเพาะบ่มจิตตานุภาพ เหมือนประดุจว่าเราชำระแบดเตอร์ให้ใจของเรา ให้จิตเกิดพลังงานแห่งความทิพย์ ได้มากได้นานเพียงนั้น

ดังนั้นในการทรงผานก็คือการ เพาะบ่มผาน คือการชำระพลังงานให้จิต พลังงานที่ว่าก็คือพลังงานแห่งความเป็นทิพย์ พลังงานแห่งความพอใจ พลังงานแห่งบุญกุศล กำหนดน้อมรู้สึกสัมผัสได้ว่า พลังงานความสว่างสะสมเพาะบ่มในใจเรามากขึ้น เพิ่มขึ้น สว่างขึ้น ใจอímขึ้น ดวงจิตเพราะเรายังใสขึ้น ใจสบาย สว่าง ทรงสภาวะจิตเข้าถึงจิตเต็มแท้อันเป็นประภัสสร อยู่ท่ามกลางสภาวะความเป็นทิพย์แห่งจิต ที่เป็นประกายระยิบระยับ จิตมีความผ่องใส สว่างอย่างยิ่ง เมื่อเพาะบ่มกำลังแห่งกสิณจิต จิตตานุภาพเกิดสภาวะพลังงานแห่งความเป็นทิพย์ สะสมไว้แล้วเราก็เดินจิตเข้าสู่วิปัสสนาญาณต่อ

การที่เราทรงกสิณจิต ทำให้เราเห็นจิตของเราเอง ตลอดเวลาที่เราทรงอารมณ์เห็นจิตเป็นประภัสสร จิตเป็นเพชรประกายพริก จงรู้ไว้เสมอว่า ทุกวินาที ทุกขณะจิตที่เราทรงอารมณ์อยู่ จิตของเราสะอาดจากนิวรณ์ 5 ประการสะอาดจากกิเลส คือ ความโลภ โกรธ หลง นั่นก็คือจิตของเราสงบสงัด ชนะกิเลส เป็นช่วงเวลายาวนานตราบที่เราทรงอยู่ได้ เมื่อหลุดออกมาจากสมาธิ บางครั้งก็เลสมันก็จกรกลับมา แต่ใจเราเคยหยุด เคยอยู่กับความสงบเมื่อไหร่ก็ตาม

ที่ใจเราพึงพอใจกับความสงบที่เรียกว่าธรรมฉันทะ คือเกิดธรรมฉันทะอยู่กับฌาน อยู่กับความสงบ ใจเราก็จะเริ่มเบื่อ เริ่มถอยห่าง จากอารมณ์ดราม่า จากอารมณ์เร้าร้อน จากอารมณ์ที่มันมีความทุกข์ ความหนัก ความวิตกกังวล ธรรมฉันทะเกิดขึ้นเมื่อไหร่ ธรรมฉันทะนี้เอง ความพึงพอใจนี้เอง ความรักความชอบนี้เอง จะทำให้เรามีวิริยะ มีความเพียร มีความขยันในการปฏิบัติ ในการทรงอารมณ์สืบต่อไป ธรรมฉันทะนั้นใช้กับสมณะใช้กับการพิจารณาธรรม

อีกข้อหนึ่งที่สำคัญ ที่เรียกว่าธรรมมาพิสมัย ถ้าจิตเราเกิดธรรมมาพิสมัย พิสสมัยนี้แปลว่าความรัก คือ อารมณ์มันลึกซึ้งขึ้นอีก พอใจกับรักใคร่ รักนี้มันลึกมากกว่าฉันทะ เมื่อไหร่พิสมัยอยู่ในธรรม อยู่ในกุศล ใจเราจะอยู่ ใกล้กับอารมณ์ของความเป็นพระอรียเจ้า ดังนั้นระดับความละเอียด ความลึกของการปฏิบัติ อยู่ที่อารมณ์จิตของเรา ดังนั้นตัวเราเองนี่แหละ จึงควรใช้ใจโตปรีชญาณ ตรวจสอบกำหนดดู กำหนดรู้ในจิตของตนให้ดี

วันนี้เราก็จะใช้กำหนดของฌาน ใช้ความทิพย์ของจิต มาตรวจสอบดูจิตของเรา กำหนดทรงภาพสภาวะจิต เป็นเพชรประกายพริ้ว จนสว่างพ้นออกมาจากกายเนื้อทั้งหมด กำหนดจิตจิตต่อไป พิจารณาในศาสตร์ของจีน มี ศาสตร์ของการเป็นหมอดู ในแผนกหนึ่งที่เรียกว่าการชั่งดวง การชั่งดวงก็คือ ชั่งว่าดวงมันดี มันร้ายยังไง ไม่ใช่ว่าชั่ง มัน ดวงจะเป็นยังไงก็แล้วแต่มัน อันนี้คือการชั่งดวง ว่าดวงดีหรือร้าย

แต่ในการปฏิบัติที่เราชั่ง ถ้าเราจะชั่งก็คือ ใช้จิตกำหนดดู พิจารณา ดู ชั่งอะไร ชั่งกรรมฝ่ายกุศลกับอกุศล ตอนนี้อย่าลองพิจารณา ดู ยังไม่ต้องนึกย้อนไปไกล พิจารณาไปไกล กำหนดเฉพาะชาติปัจจุบัน ในชาติ ปัจจุบัน นับตั้งแต่เราเกิดออกมาจากท้องพ่อของแม่ ค่อยๆ เติบโตมาจนถึงนาที่นี้ วินาทีนี้ ที่เรากำลังฝึกสมาธิ ปฏิบัติธรรมอยู่ เราพิจารณาว่าเรามีแต่บุญ กับแต่บาปมากน้อยต่างกันยังไง จินตภาพอริชฐานให้เกิดตาชั่ง ตาชั่ง สองฝั่ง คือฝั่งหนึ่งกำหนดน้อมเอาบุญมาวางไว้บนตาชั่ง อีกข้างหนึ่งเอากรรมฝ่ายอกุศลมาวางไว้บนตาชั่ง และเรา ลองพิจารณาดูว่า ระหว่างกรรมดีกับกรรมชั่ว เราชั่งกรรม พิจารณาจุดชั่งดูกรรม หยั่งดูกรรม เช็กแต่บุญของเรา ระหว่างบุญกับบาปอย่างไหนมีขนาด อย่างไหนมีปริมาณ อย่างไหนมีความเข้มข้น มีความหนักเบาต่างกัน

ถ้าพิจารณาให้ละเอียด ทานเหมือนกับเหรียญ ศีลเหมือนกับแบงค์ 20 แบงค์ 50 กรรมฐานเหมือนกับใบละ 100 ใบละ 500 ใบละ 1000 ถ้าการเจริญกรรมฐาน มีวิปัสสนาญาณตัดกิเลสแบงค์ใบละ 1000 แนนอน ทำกี่ครั้ง ทำ กี่นาที ทำมาที่ปี นั่นก็คือน้ำหนักของบุญที่เราทำ สังฆทานที่เราทำ ก็ทำให้ทานนั้นมีน้ำหนักเพิ่มขึ้น พรหมวิหาร 4 ที่เจริญ กรรมฐานที่เจริญกำลังก็เพิ่มขึ้น

คราวนี้อีกฝั่งหนึ่งเราลองดูกรรมมันมีตั้งแต่กรรมเล็กๆ น้อยๆ ถ้าน้อมจิตเทียบเคียงกับ กรรมที่เป็นกรรมใหญ่ กรรมที่เป็นกันใหญ่ก็ได้แต่อนันตริยกรรม อนันตริยกรรมได้แก่ หนึ่งทำให้พระพุทธเจ้าหรือพระโลหิต ข้อนี้น่าจะ ไม่ค่อยได้ทำ เพราะพันตามสมัยที่พระพุทธองค์ท่านทรงมีพระชนม์ชีพอยู่ แต่คราวนี้กรรมทางสายอนันตริยกรรม ที่เป็นกรรมในเรื่องที่เกี่ยวกับพระพุทธองค์ก็คือ แต่ถ้าเราเคยไปทุบทำลาย หรือเลื่อยเศียรพระพุทธรูป เลื่อยออก พระพุทธรูป ทำลายทุบ ทำลายพระพุทธรูป อันนี้ก็กรรมจากทำให้พระพุทธเจ้าโลหิต ปรามาสพระรัตนตรัย อันนี้ก็กรรมอันเนื่องกับพระพุทธองค์

ข้อต่อมาก็คือ ฆ่าพระอรหันต์ ฆ่าพระอรหันต์นี้มีตั้งแต่ ทำลายชีวิตท่าน ที่เป็นตัวอนันตริยกรรมโดยตรง สายอนันตริกรรมที่แยกแขนงย่อยออกมาก็คือ การที่เราไปสีกพระที่ท่านเป็น พระอรหันต์ ตรงนี้ก็ถือว่าเป็นสาย อนันตริยกรรม คือทำลายพรหมจรรย์ของท่าน ทำลายชีวิตความเป็นพระสงฆ์ของท่าน อันนี้ก็กรรม ทำไป ทำมา ตายล่ะเราเคยไปโมทนาเห็นดีเห็นงามสะใจ กับการสีกพระ ไม่รู้ท่านเป็นพระอรหันต์ไหม ตรงนี้ก็มีความ เกี่ยวเนื่องอยู่ วิธีแก้สิ่งต่างๆ เหล่านี้ก็คือ กราบขอขมาพระรัตนตรัยเสมอ บ่อยๆ แล้วก็สำรวมระวังไม่ไปยุ่งใน เกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ แบบนี้

กรรมฝ่ายอนันตริกรรมต่อมาก็คือ ฆ่าพ่อฆ่าแม่ของเราเอง ฆ่าพ่อฆ่าแม่ ฆ่าผู้มีพระคุณ อันที่จริงถ้าคิด พิจารณา กรรมที่อกตัญญูต่อพ่อแม่ กรรมที่อกตัญญูต่างชาติ ต่อศาสนา ต่อแผ่นดิน ก็ถือเป็นอนันตริกรรม

อนันตริยกรรมข้อสุดท้าย ซึ่งอันที่จริงมีคนทำถึงระดับอนันตริยกรรม โดยที่ไม่รู้ตัวค่อนข้างเยอะ นั่นก็คือ ทำให้เกิดสังฆเภท คำว่าสังฆเภทนั้นแปลว่า ทำให้สงฆ์แตกแยกกัน ทำให้ไม่สงฆ์แตกแยกกันนั้น ทำให้ทะเลาะกัน ทำให้แบ่งฝัก แบ่งฝ่าย ทำให้ถูก ไม่ถูกชี้หน้ากัน อันนี้จริงๆ แล้วเนี่ย ทำให้เกิดความแตกแยกในผู้ปฏิบัติธรรม ก็ถือว่าเป็นกรรมสายอนันตริยกรรมในข้อนี้ ทำให้เกิดความแตกแยก เกลียดชังกันในบ้าน ในเมือง ก็ถือว่าเป็นอนันตริยกรรมสายนี้ ทำให้แตกแยกกันในครอบครัว ทำให้แตกแยกกันในวัย คืออายุมาก อายุน้อย เกิดความแตกแยกกัน ความแตกสมานสามัคคีของคนในชาติ ดังนั้นกรรมข้อนี้ก็เป็อนันตริยกรรม

โดยเฉพาะอย่างยิ่งมันมีตัวคุณ ตัวคุณคือเมื่อทำแล้วมันเกิดผลกับคนจำนวนมากเท่าไร ทำให้เกิดผลกับคนหนึ่งคน ทำให้เกิดผลกับคนหมื่นคน ทำให้เกิดผลกับคนแสนคน คิดว่ากรรมมันจะเบาหรือจะหนัก อย่าลืมนะว่ากรรมสายอนันตริกรรมนี้ พระเทวทัต ทำร่วมไปทั้งหมด มีตั้งแต่กัณโฑจนพระพุทธรูปเจ้าหอพระโลหิต ไม่ได้ทำเอง แต่ใช้คนกระทำก็โธ่ ใส่ร้ายพระพุทธรูป ทำให้เกิดสังฆเภท คือความแตกแยกในหมู่สงฆ์ ยุแหยงให้พระเจ้าอชาตศัตรูฆ่าพ่อของตนเองคือพระเจ้าพิมพิสาร ดังนั้นทำหลายกรรม ทำหลายข้อหา จึงไม่แปลกที่เกิดผลของกรรมทันใจก็คือเดินไปถูกธรณีสูบลงสู่เวจีมหานรก มีขยับยังให้กลับใจครั้งสุดท้าย คือลงมาเหลือแต่คอพนมมืออยู่ แล้วก็กราบขอขมาขอโทษพระพุทธรูป พระพุทธรูปก็ทรงตัดให้พรว่า ท่านอโหสิกรรมไม่ถือโทษโกรธเคือง มันเป็นกรรม เป็นวิบากของพระเทวทัตเอง แล้วก็ยังมีเมตตาที่พยากรณ์ให้กำลังใจว่า เมื่อเธอลงไปเสวยผลกรรมในเวจีมหานรกจนจบเธอก็จะค่อยๆ ปรากฏผลบุญ ความดีในอดีตชาติตามมาสะสม ค่อยๆ เพาะบ่มบารมีขึ้น จนปรากฏความพระปัจเจกพระพุทธรูปในอนาคต อย่างน้อยคือพระพุทธรูปท่านยังทรงเมตตาให้กำลังใจ ว่าชีวิตนี้ยังมีหวัง สำหรับโลกปัจจุบันในสถานการณ์ ที่เราพบเจออยู่นั้นสัมผัสต่อนันตริกรรมอย่างยิ่งในหลายข้อ พระพุทธรูปทรงตัดไว้เสมอ トラบไตที่ยังไม่ตายไปจากโลกนี้ ยังไม่สายที่จะกลับตัวกลับใจ ถ้ากลับตัวกลับใจ ขอขมากรรม กลับเนื้อกลับตัวเป็นคนดี ยังไม่ถล่มลงไปลึกขนาดหนัก ในระดับที่เป็นตัวอนันตริยกรรมตัวตรงทั้ง 5 ประการ ก็ยังพอจะมีสิทธิ์ มีข้อบรรเทาเบาบาง อาจจะมีจุดที่พอจะรอดจากนรก หนีนรกได้อยู่

ดังนั้นคนทั้งหลาย บุคคลทั้งหลายเป็นผู้จมไปด้วยโมหะ โลกในยุคปัจจุบัน ผู้คนเต็มไปด้วยโมหะ เรามาปฏิบัติธรรมแล้ว ก็จึงเป็นผู้ที่มีปัญญา ปัญญาที่ว่า คือมีปัญญาในธรรม ปัญญาทางโลกบอกว่า การเอารัดเอาเปรียบคนอื่นได้ แถ่โก ฎ โถ เอาชนะคัดค้านตามอำเภอใจได้ ถือว่าเป็นความสามารถ ความเก่ง แต่ในทางธรรมนั้น ไม่มีอคติ ทุกสิ่งทุกอย่างเที่ยงตรง ตรงไปตรงมาทั้งหมด ทำเหตุอย่างใดได้อย่างนั้น เจตนาเป็นอย่างไรอย่างใดแม้ใช้วาจาคำพูดอำพรางปิดบังเจตนา แต่กรรมคือเจตนา ผลแห่งกรรมก็ปรากฏ

ดังนั้นเรามีปัญญารู้พิจารณา ผิดชอบชั่วดีแล้ว เราก็พิจารณาดูกรรม ทั้งฝ่ายกุศลและอกุศลของเราพิจารณาด้วยอุเบกขารมณ์ คือมีความเที่ยงธรรมไร้อคติต่อเรา พิจารณาตามความเป็นจริงว่าคุณงามความดีที่เราทำชาตินี้ เราเกิดมาจดีเป็นมนุษย์ ชีวิตเรากำไรหรือขาดทุน กำไรบุญ หรือกำไรบาป บุญหนักหรือกรรมมันหนักกว่า ถ้ากรรมมันหนักเกินจะทันทน ถึงเวลายิ่งเป็นตัวเร่งให้กรรมส่งผลเร็ว แต่ถ้าบุญเราบุญหนัก บุญหนักยิ่งดึงดูดให้บุญใหญ่มาส่งเร็ว กำหนดพิจารณาธุระของเราแล้วให้จิตเรามีความยินดี ขณะที่จิตเรามีความยินดีในบุญ เราก็ยิ่งต้องกำหนดพิจารณาว่า เราไม่ประมาทในการสร้างบารมี สร้างบุญกุศล สร้างความดีทั้ง ทาน ศีล ภาวนาให้ครบถ้วน

อย่างอันนี้อาจารย์เล่าประสบการณ์สมัยบวช ตอนที่บวชกำหนดนึกอะไร นึกว่าอยากกินอะไร ได้ตามนั้นทุกอย่าง อยากกินข้าวมันไก่ก็ได้ข้าวมันไก่ อยากกินมะกะโรนก็ได้มะกะโรน นึกอะไร เอ่ยปากว่าอยากกินอะไร วันรุ่งขึ้นก็ได้บิณฑบาต หรือมีคนมาเลี้ยงพระ ตามที่ปากพูดตลอดทุกครั้ง ก็ถือว่ามิว่าจาเป็นมหานิยม คราวนี้ก็เริ่มสนุก พูดกันเล่นๆ ในหมู่พระเพื่อนที่เป็นพระด้วยกัน ถ้างั้นขอลองของ จริงๆ ก็คือเป็นการลอง ลองออเดอร์ ไข่ปลาเคียว เป็นพระดูซิ จะได้ฉันใหม่ไข่ปลาเคียว จริงๆ มันไม่ได้มีความอยากหรอก เพียงแต่แค่อยากลองไม่ให้อยากกิน เพราะถึงเวลาที่ปรากฏว่า ไปได้ฉันตอนที่พระเพื่อนด้วยกัน เขาเลิกไปเป็นฆราวาสแล้ว พาไปกราบหลวงตามหาบัว ขณะรอพบหลวงตามหาบัวอยู่ ก็มีโยมเค้าเห็นเรานั่งอยู่ริมน้ำ ที่สวนแสงธรรมพุทธมณฑล

เราเป็นพระใหม่ นั่งอยู่องค์เดียวริมน้ำ กำลังจ้องกสิณน้ำอยู่ ดูน้ำเปลวๆ ใจสบายๆ อยู่ โยมเค้าก็แปลก แทนที่เอาไขปลาเค็มไปถวายหลวงตาบัว เค้าก็ยกเป็นจานแก้วเจียรระโน พร้อมกับไขปลาเค็มมาถวายพระใหม่ ที่เป็นพระอาคันตุกะ แล้วก็นิมนต์ให้ฉันตรกริมน้ำนั้น อาจารย์ก็ทาน ตอนนั้นเรียกว่าฉัน อาจารย์ก็ฉัน ในขณะที่เป็นเพศพระ แต่ว่าจิตก็มีสติกำหนดรู้เลยว่า ฝีมือเทวดาท่าน คนที่มาถวายก็ไม่ว่าจะเป็นคนหรือจะเป็นเทวดา คิดพิจารณาถึงใจก็รู้ว่า อ้อ! สิ่งทีลองของ นี่ถ้ารู้ว่าแน่ บอกเราของท่านก็ได้ ในเมื่อเราวางกำลังใจในการบวชเราไว้ดี แต่เวลาที่ฉัน ก็ฉันด้วยสติ ความอรรอยก็ไม่มี เพราะว่าใจของเราตอนนั้น สติอยู่รู้ในการเคี้ยวตลอดเวลา กำหนดรู้แต่เวลาที่ฉัน เป็นจริง สิ่งทีนึกนั้นเป็นไปตั้งใจได้ทุกอย่าง อันนี้ก็ด้วยบารมีของผ้าเหลือง ด้วยบารมีของกรรมฐาน แต่หลังจากนั้น ก็ยังทำให้อาจารย์กลับมีความรู้สึกในขณะที่บวช ว่าตายละ! เราไปกตเงินเกินบัญชีไปเยอะ เตียวบุญจะหมด ยิ่งต้องเร่งสร้างบุญ สร้างกุศล เหมือนเองง่าย ๆ ว่าปกติ เรามีบุญก็เหมือนธนาคารเรามีเงิน 1,000,000 นึง ปกติเราก็ใช้ ไปตามประสา 1,000 มั่ง 10,000 มั่ง นี่เรากดออเตอร์ไปปลาเค็มเข้าไป นี่เท่ากับเหมือนกับว่าเรากด กดเงินในบัญชีออกเป็น 100,000 เตียวมันจะหมด ความรู้สึกมันเป็นแบบนี้ แต่ความเป็นจริงก็อาจจะจะมีเงินเยอะกว่านั้น คือบุญที่เป็นทิพยสมบัติอาจจะจะมีเยอะกว่านั้น แต่ความรู้สึกก็บอกว่า ตายละ! เราจึงต้องได้ประมาณในการสร้างความดี สร้างกุศล อันนี้ก็เล่าให้ฟังอุทาหรณ์ ให้เราดูของเราแต่ละคนนะ ฟังมาเปลวๆ แล้วก็ดูของตัวเอง ดูบุญของตัวเอง ว่ามีเยอะ มีน้อยแค่ไหน ลงมาเกิดให้คุ้มหรือยัง สัญญาจากข้างบนว่าลงมาเกิดจะลงมาสร้างบุญ สร้างบารมี ถึงเวลาเป็นไงเปลวเปลวกับทางโลก ใช้บุญเก่า สะสมบุญใหม่ใหม่ กำไรหรือขาดทุน บุญกับบาป อันที่จริงมันหักล้างไม่ได้ แต่ให้รู้ว่าเรา คุ้มไหมทีลงมาเกิด ถ้าให้คุ้มที่สุดทีลงมาเกิดก็คือ ลงมาเกิดชาตินี้เพื่อไปพระนิพพานเพียงจุดเดียว

ดังนั้นทรัพย์ทั้งหลาย บุญทั้งหลาย บุญเกิดทรัพย์ ทรัพย์ที่ว่า ทั้งมีการเปลี่ยนมาเป็นมนุษย์ มนุษย์สมบัติ ก็คือแก้วแหวนเงินทอง ความร่ำรวย ความคล่องตัวทั้งหลาย โชคลาภทั้งหลาย ที่เป็นวัตถุธาตุ อันนี้ถือว่าเป็นมนุษย์สมบัติ อีกประเภทหนึ่งก็ทิพยสมบัติ ทิพยสมบัติอย่างเช่น เราไปถวายสังฆทาน ถวายมหาสังฆทาน ถวายสังฆทาน ถวายเสร็จชุดหนึ่งปั๊บ ปรากฏว่าในวิมานของเรา ในสวรรค์ชั้นใดชั้นหนึ่ง เกิดผ้าทิพย์ เกิดเครื่องทรง อันเกิดขึ้นจากการถวายผ้าไตร เสื้อผ้าอาภรณ์ เครื่องประดับของกายทิพย์ ก็มีความสวยงามแพรวพราวละเอียด อาหารเครื่องไทยทานที่เป็นอาหาร ก็ทำให้เกิดอาหารทิพย์ พระพุทธรูปที่เราถวายในชุดสังฆทาน มหาสังฆทาน ยิ่งองค์ใหญ่มากเท่าไร ยิ่งเป็นทองทองคำ รัศมีกายอันเกิดขึ้นจากการถวายพระพุทธรูป ก็ทำให้รัศมีกายของเรา ความเป็นทิพย์มีความสว่างมากเท่านั้น ในขณะที่เดียวกันเราถวายวิหารทาน ถวายวิหารทานก็มีผลโดยตรงกับวิมารแก้ว วิมานเพชรที่อยู่บนสวรรค์ก็ดี อยู่บนพรหมโลกก็ดี หรือแม้แต่วิมารบนพระนิพพานก็ดี เกิดผลเช่นเดียวกันทั้งหมด ไม่ว่าเราจะอยู่ในภพใด หรือเราหันไปสู่อุทิศพระนิพพานแล้วก็ตาม อันนี้ก็คือทิพยสมบัติ

ข้ามไปก่อนนั้นก็คือพรหมสมบัติ พรหมสมบัติเกิดขึ้นได้จาก การที่เราเจริญพระกรรมฐาน เจริญฌานสมาบัติ จะเป็นฌาน 1, 2, 3, 4 จากอานาปานสติก็ดี จากการทรงกสิณก็ดี หรือการที่เราเจริญพรหมวิหาร 4 เมตตาอัปमानฉาน เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา กำลังตรงนี้ก็ทำให้เราเกิด ในความเป็นพรหม ความเป็นทิพย์ของความเป็นพรหม ประเด็นปัจจัยสำคัญคือกาล คำว่ากาล ก็คือเวลาความยาวนานในการเสวยบุญของพรหมนั้น ยาวนาน ผันแปรตรงกันกับ การที่เราสามารถทรงอารมณ์ฌานได้นานแค่ไหน ยิ่งนานเท่าไร อายุความเป็นทิพย์ในการเป็นพรหม ถ้าเราไปจุติในความเป็นพรหม อานิสสของเดิมที่เราเคยทำ เคยทรงฌานได้นานเท่าไร ก็ทำให้ความเป็นทิพย์ พรหมเราก็จุติปรากฏอยู่บนพรหมโลกนานเพียงเท่านั้นเช่นกัน อันนี้ก็เรียกว่าพรหมสมบัติ

ท้ายสุดเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ที่เรียกว่าอริยทรัพย์หรือนิพพานสมบัติ อริยทรัพย์หรือนิพพานสมบัติ จะเสวยในความสุขจากสถานะที่เราปราศจากกิเลส ที่เรียกว่าเราเสวยวิมุตติ อารมณ์จิตอันวิมุตติที่เราเสวยอารมณ์นั้น นั่นก็คือผลแห่งอริยทรัพย์เป็นประการที่หนึ่งในขณะที่ชีวิต หากแม้เราตั้งใจเพื่อพระนิพพาน ตายเมื่อไหร่เราไปนิพพานนิพพานสมบัติปรากฏเมื่อไหร่ เราก็ไม่ต้องลงมาเกิด ถือว่าสิ้นภพจบชาติ จบกิจในพระพุทธศาสนา ไม่ต้องมาเกิดอีกต่อไป กรรมทั้งหลายไม่อาจจะตามทัน

ดังนั้นทรัพย์ทั้งหลายที่เราขนขวายหา ทรัพย์ที่เป็นเลิศที่สุด สูงค่าที่สุด คืออริยทรัพย์ คือนิพพานสมบัติ ดังนั้นเมื่อเราปฏิบัติกันมาถึงจุดนี้ เพียงแค่เรากำหนดจิต ปฏิบัติอยู่ในนิพพานสมบัติ ตราซึ่งบุญ บาป กุศล อกุศลก็เททับมาทางด้านกุศล ด้วยน้ำหนักแห่งนิพพานสมบัตินั้นมีสูง มีน้ำหนักมาก ตัดภพตัดชาติได้มากมาย มหาศาล ดังนั้นถ้าหากเราพิจารณาถึงจุดนี้ เราชาตินี้เกิดมาคุ้มแล้ว เกิดมาปฏิบัติจนกระทั่งวางกำลังใจ ว่าตายเมื่อไหร่ไปนิพพานชาตินี้ได้ ตรงนี้ก็ถือว่า เราเป็นหนึ่งในหลายหมื่น หลายพันล้าน เราเป็นคนเราเป็นเขาโค ไม่ใช่ชนโค เราเป็นเขาโคซึ่งมีน้อยกว่าชน เส้นขนของโค ดังนั้นถ้าเรากลุ่มใจว่า ตราซึ่งบุญ บาป ที่เรากำหนดอยู่ในจิต เพียงแค่อารมณ์จิตเพื่อพระนิพพาน ตายเมื่อไหร่ไปนิพพาน กำลังกุศลก็มากมายมหาศาลแล้ว

ดังนั้นถึงแม้ว่าเราจะมีบุญกุศลมากมายมหาศาล เราจึงอย่าได้ประมาทในการสร้างความดี ทาน ศีล ภาวนา ทำให้จบ ทำให้ครบ ทำให้ครอบคลุมน ทำให้สม่ำเสมอ ทำให้เป็นนิจ สร้างกุศลเป็นนิจ เป็นปกติทุกวัน ทรงอารมณ์พระนิพพานทุกวัน เมื่อจิตของเราเกิดความโสมนัสปริตาปราโมทย์ เอบอ้อมในบุญกุศลที่หล่อเลี้ยง เมื่อกำหนดดู กำหนดรู้ในจิตแล้ว เราน้อมจิตให้เกิดความกตัญญูทวนเวียนต่อ องค์สมเด็จพระผู้มีพระเจ้าผู้เสด็จตรัส นำพระธรรมคำสั่งสอน ให้เกิดขึ้นกับโลกใบนี้ เป็นพระประทับแก้ว และพระอริยสงฆ์น้อมนำคำสั่งสอน สืบต่อมาราบ 2500 กว่าปีเศษ จนธรรมเหล่านั้นมาถึงเรา และเข้าสู่จิต สู่ใจของเรา มาปรับจิตใจของเรา จากปุถุชนสู่อริยมรรค สู่อริยผล สู่มรรคผลพระนิพพาน เราน้อมรำลึกถึงพระคุณของพระพุทธเจ้า พระธรรม พระอริยสงฆ์ ด้วยความนอบน้อม ด้วยความเคารพ ใจมีความเอบอ้อมผ่องใส ตั้งจิตอธิษฐาน ขอกการปฏิบัติพรหมจรรย์ของข้าพเจ้า จงเป็นไปเพื่อพระนิพพานในที่สุดด้วยเทอญ

ทรงอารมณ์ไว้ คนไหนฝึกได้มโนยิทธิ ก็ยกจิตขึ้นไปกราบพระพุทธเจ้าบนพระนิพพาน ใจมีความนอบน้อม ใจมีความพร้อมแผ้ว ใจมีความเอบอ้อม ทรงอารมณ์พระนิพพาน นิพพานสุขซึ่ง ทรงอารมณ์พระนิพพาน ให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในขณะที่ทรงอารมณ์ เห็นภาพกายทิพย์เรา กายพระวิสุทธิเทพ แผ่เมตตาอยู่บนพระนิพพาน แผ่เมตตาลงมาซึ่งสามภพ สามภูมิ ใจยิ่งสว่าง ยิ่งเอบอ้อม

ใจสบาย ผ่องใส อาทิสมาณกายสว่าง กระแสเมตตาที่แผ่ลงมาจากพระนิพพาน น้อมนำกระแสแห่งมรรคผล กระแสแห่งความสุข ความเจริญ กระแสแห่งบุญ ลงมายังชาติ ลงมายังประเทศไทย ลงมายังวัดวาอาราม สถานปฏิบัติธรรมทุกแห่ง พระพุทธรูป พระบรมธาตุเจดีย์ พระธาตุเจดีย์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ขอกระแสนุภาพ ธรรมานุภาพ จงมาสถิตสถาพร มีความสว่างไสว มีบุญกุศล มีความถูกต้องในคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรมในจิตใจของผู้คน รู้ตื่นขึ้นสู่ความรับผิดชอบชีวิต รู้ดี รู้ชั่ว ขอคนทั้งประเทศ ขอคนทั้งแผ่นดิน จงตื่นขึ้น รู้ว่าอะไรควรอะไรไม่ควร อะไรเป็นประโยชน์ อะไรเป็นโทษต่อชนส่วนใหญ่ น้อมกระแสจากพระนิพพานลงมา ประสานสมานความรัก ความสามัคคีของคนในชาติ ให้รวมใจเป็นหนึ่งเดียวอีกครั้ง น้อมกระแสกุศลส่งถึง พระเศวตฉัตร เทวดาผู้พิทักษ์รักษาพระชนมวารขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ รวมถึงผู้ที่มีจิตเจตนาบริสุทธิ์โดยต้องแท้ ที่จะทำคุณประโยชน์ต่อชาติ บ้านเมือง ส่วนรวม อย่างจริงใจด้วยเทอญ

ขอให้ท่านทั้งหลาย จงเป็นสุข ขอกระแสบุญจงเป็นเกาะแก้ว ค้ำคองรักษาพิทักษ์ท่าน ขอจงมีความคล่องตัว สายทรัพย์ สายสมบัติหลังไหลลงมา มากมายมหาศาล ใจเรามีความยินดี มีความพอใจในการแผ่เมตตาจากพระนิพพานลงมา เรากำลังใช้กำลังแห่งพระกรรมฐาน ช่วยทะนุบำรุงพระพุทธศาสนา คำจุนชาติ บ้านเมือง แผ่นดิน เป็นเกาะแก้วค้ำคองสถาบันพระมหากษัตริย์ ขอคุณงามความดีที่เรามีจิตเจตนาต่อส่วนรวม ต่อสามสถาบันนี้ เทพรหมเทวา สิ่งศักดิ์สิทธิ์จงรับรู้ รับทราบ ประกาศไปทั่วสามภพภูมิ ขอให้เทพรหมเทวา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านที่เป็นสัมมาทิฐิ ได้เมตตาพิทักษ์รักษาอภิบาลข้าพเจ้า ครอบครองของข้าพเจ้า บุตรหลานทั้งหลาย ญาติสนิทมิตรสหายทั้งหลาย ชูรกีจกจักรทั้งหลาย รวมไปถึงชาติ แผ่นของข้าพเจ้า ให้มีแต่ความสุข ความเจริญรุ่งเรือง ด้วยเหตุแห่งบุญกุศลทั้งหลายที่ข้าพเจ้า ได้มานำเพ็ญไว้ดีแล้วด้วยเทอญ

จากนั้นน้อมจิตนะ ให้ใจเราผ่องแผ้ว เห็นกายพระวิสุทธิเทพเราค่อยๆ น้อมฟุ้งเป็นแสง ส่องตรงลงมาจาก กายเนื้อ กระแสจากพระนิพพานชำระล้างฟอกธาตุขันธ์ สลายล้างโรคภัยไข้เจ็บ ไอพิษ ไอโรค มลทิน เนื้ออก เซลล์เนื้อร้าย หลอดเลือดที่อุดตันทั้งหลาย จงสลายด้วยกำลังแห่งธาตุธรรม ด้วยกำลังแห่งธรรมโอสธ เยียวยา ซึมซาบ ฟอกธาตุขันธ์ของเราทุกคน กำหนดน้อมจิตให้เห็นโครงกระดูกใสเป็นแก้วสว่าง กล้ามเนื้ออวัยวะภายใน ทุกส่วน เส้นเลือดใสเป็นแก้ว เซลล์ทุกเซลล์ในระดับที่เล็กที่สุด ดีเอ็นเอใสเป็นแก้ว ผม ขน เล็บ ฟัน หนังทั้งหลาย ใสเป็นแก้วสว่าง ธาตุขันธ์สะอาดบริสุทธิ์

จากนั้นอธิษฐานขอกำลังแห่งพระกรรมฐาน เปิดสายทรัพย์ สายสมบัติ สายบารมีของข้าพเจ้า ในขณะที่ ชีวิตอยู่เป็นมนุษย์ ขอทรัพย์ทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นทิพยสมบัติ พรหมสมบัติ นิพพานสมบัติ ขอกุศลทั้งหลาย ความเป็นทิพย์ทั้งหลาย จงกลั่นกลายมาเป็นมนุษย์สมบัติ อันจับต้องได้ ใช้สร้างบารมี สร้างความดีในชาติ ปัจจุบันของข้าพเจ้าทุกคน ขอจงเป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี เป็นอุบาสก อุบาสิกา พัทธรักษาศาพระพุทธศาสนา เป็นมหาเศรษฐี ดูแลชาติบ้านเมือง ทำคุณประโยชน์ต่อส่วนรวม สืบต่อไปอย่างอัศจรรย์ด้วยเทอญ

จากนั้นนะ กำหนดจิตหายใจเข้าลึกๆ ซ้ำๆ สามครั้ง ซ้ำ ลึก ยาว พุทโธ ธัมโม สังโฆ หายใจเข้าออก ครบแล้ว ถอนจิตซ้ำๆ จากสมาธิ โบกหน้าแย้มยิ้ม ภายในจิตแย้มยิ้ม เป็นสุข น้อมจิตสาธุ โมทนากับกัลยาณมิตร ที่ปฏิบัติธรรมทุกคน รวมทั้งที่มาฟังในภายหลัง กายจิตมีความสบายผ่องใส ใจเอิบอím จิตเป็นกุศล สำหรับวันนี้ก็ ขอโมทนาบุญกับทุกคน ให้มีความสุขความเจริญ ตั้งจิตตั้งใจที่จะเขียนแผ่นทอง ในขณะที่เรายกจิตขึ้นพระนิพพาน ในแต่ละครั้งทุกวัน เขียนรวบรวมสะสมไว้เก็บที่ตัวเอง เพื่อนับให้ได้ว่าตัวเรายกจิตขึ้นพระนิพพานกี่ครั้ง トラบจน สร้างองค์พระเสร็จ トラบจนที่เรากำลังจะเริ่มสร้าง เริ่มหล่อองค์พระ เราจะได้หลักพันหรือหลักหมื่น ในแต่ละคน ยิ่งกำลังใจสูง ทำด้วยความตั้งใจ ยิ่งทำให้คติที่ไป ที่จะตายเมื่อไหร่ ไปพระนิพพานของเรามั่นสำเร็จได้จริง ถ้าเรามานับแผ่นทอง แล้วเรายกจิตขึ้นพระนิพพาน ตั้งใจยกจิตขึ้นนิพพาน เราก็อ่านแผ่นทองทุกครั้ง เราทำได้ หนึ่งครั้ง เราคิดว่าความสงสัยว่าเราจะไปนิพพานได้ ไม่ได้ มันหมดจากใจ มันกลายเป็นว่า เมื่อไหร่ที่เราทำสิ่งใดซ้ำๆ ทำซ้ำๆ จนคล่องตัว 100 ครั้งถือว่าเป็นผู้ที่มีความชำนาญ ทำสิ่งใดซ้ำๆ ซ้ำๆ ด้วยความสามารถคล่องตัว เข้าใจเริ่มลึกซึ้ง สูงขึ้นเรียกว่าเป็นอาจารย์ เป็นครู แต่เมื่อไหร่ก็ตามที่เราทำซ้ำในสิ่งใดจนครบ 10,000 ครั้งเรียกว่าเรา เป็นปรมาจารย์ เป็นมาสเตอร์ ถ้ามากกว่านั้นทำเป็น 100,000 ครั้ง เรียกว่าแกรนด์มาสเตอร์ เป็นปรมาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญชำนาญลึกซึ้ง ในสิ่งที่เราทำซ้ำนั้น

ดังนั้นยิ่งเราย้ำ ยิ่งเรายกจิต จิตเราเองนั่นแหละที่มีพัฒนาการสูงขึ้น ดังนั้นก็ขอให้เราทุกคน เข้าใจนัยยะ อุบายในการสอนศิษย์ เสร็จในการทำ ในการสร้างกุศล ทั้งเป็นการสร้างพระที่ทำยาก ใช้กำลังใจสูงเป็นประกันที่หนึ่ง ผู้ที่ร่วมกิจกรรมในการสร้างพระ ก็ล้วนแต่กลายเป็นผู้ที่มีความชำนาญเชี่ยวชาญ ในการปฏิบัติฝึกฝนจิต พัฒนาจิต ได้ดีมากขึ้นเพียงนั้นด้วยเช่นกัน ดังนั้นกุศโลบายดังกล่าว ก็ขอให้เกิดผลและเราทำด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง กันทุกคนด้วยเทอญ สำหรับวันนี้ก็ขอโมทนาบุญกับทุกคน สวัสดิ์